

26.6.2014

Valtiovarainministeriö
Lausuntopyyntö VM093:00/2013
rakennerahastot@tem.fi

LAUSUNTO METROPOLIHALLINTOLAKIA VALMISTELEVAN TYÖRYHMÄN VÄLIRAPORTISTA

Nopeasti kasvava metropoli tarvitsee menestyäkseen panostuksia asumiseen, liikenteeseen, maankäyttöön, koulutukseen ja työvoiman saatavuuteen. Väestökeskittymä luo kriittisen massan monelle toiminnalle. Elinkeinopoliittisesti alue on useiden, maamme kannalta tärkeiden, toimialojen keskitymä.

Lausuntonamme otsikossa mainitusta asiasta Suomen Yrittäjät esittää kunnioittavasti seuraavaa:

1 Väkiraportissa esitetyt vaihtoehtoiset toteuttamistavat metropolihallinnoksi

- a) Vastaavatko työryhmän esittämät vähimmäistehtävät -malli ja laaja malli metropolialueen erityisiin haasteisiin myös pidemmällä aikavälillä sekä kuntien ja alueen kokonaisedun näkökulmasta?

Helsingin seudun nykyisen päätöksentekojärjestelmän keskeiseksi ongelmaksi on todettu, että seudullisten päätösten kuntakohtaiset ratkaisut eivät ole seudun kokonaisedun näkökulmasta tarkoituksenmukaisia. Edelleen on todettu, että mikäli seudun johtaminen perustuu jatkossakin kuntakohtaisiin strategioihin, muodostavat seudun strategiat edelleen pirstaleisen kokonaisuuden.

Suomi on väkimäärältään pieni, keskikokoisen kiinalaisen kaupungin kokoinen valtio. Ainoa metropolimme tarvitsee panostuksia, sillä kansainvälinen kilpailu on yhä enenevässä määrin metropolien, ei ainoastaan valtioiden välistä. Kantaakseen Suomea metropolin on kyettävä kilpailemaan globaalilla tasolla muiden metropolien kanssa. Seutu tulee asemoida vahvemmin muiden metropolien rinnalle ja kilpailijaksi.

Työryhmän ehdottomissa malleissa ei ole vielä arvioitu yritysten kehittämispalveluiden koordinoimista. On tärkeää, että yrityspalvelut eivät haajannu monelle toimijalle, vaan niitä keskitetään vaikuttavuuden aikaan saamiseksi. Tulevassa arvioinnissa on tarpeen ottaa erityisesti huomioon, että yritystoiminnan aloittaminen ja omistajanvaihdokset sekä yritysten kansainvälistyminen saavat tarvitsemansa tuen.

- b) Kumpaa vaihtoehtoista malleista lausunnonantaja pitää tarkoituksenmukaisempana toteutustapana metropolihallinnon perustamiseksi?

Suomen Yrittäjät ry ei ainakaan tässä vaiheessa ota kantaa siihen, kumpi vaihtoehtoista malleista olisi tarkoituksenmukaisempi toteutustapa.

Metropolihallinnon toteuttamistapaa valittaessa on ehdottomasti huomioitava, että ratkaisu ei missään olosuhteissa saa johtaa kunnallisen kokonaisveroasteen nousuun.

- c) Mikäli kumpaakaan työryhmän esittämästä malleista ei pidetä tarkoituksenmukaisena, pyydetään lausunnonantajaa esittämään vaihtoehtoinen toteutustapa hallituksen linjauksen esittämän metropolihallinnon perustamiseksi.

Suomen Yrittäjät ry ei ainakaan tässä vaiheessa esitä vaihtoehtoja toteutustapaa metropolihallinnon perustamiseksi.

2 Molempia malleja koskevat ehdotukset sekä vaihtoehtoisten mallien tarkempi arviointi

Metropolihallinnon tärkeimpiä tehtäviä ovat maankäyttö, asuminen ja liikenne.

Erityisesti on pohdittava kohtuuhintaista asuntotuotantoa ja sen riittävyyttä. Asuntojen puute on haaste kilpailukyvyllä, sillä yritykset eivät voi sijoittua alueelle, jos työntekijät eivät löydä itselleen ja perheilleen kohtuuhintaisia asuntoja.

Asuntotuotanto edellyttää rinnakkaista suunnittelua myös liikenteen ja erityisesti joukkoliikenteen (joukkoliikenteestä vastaava viranomainen, reitit, lippujen hinnat ja vuorovälit) osalta. Saavutettavuudella on erittäin merkittävä vaikutus alueen kehitykseen, kilpailukykyyn ja houkuttelevuuteen. Liikennesuunnittelussa tulee kiinnittää huomiota seudun työpaikka-alueiden rakenteen muuttumiseen yksikeskuksesta monikeskukseen.

Asumisen ohella on tarkasteltava yritysten toimitilakysymystä. Lähes koko metropolialueella yritystoiminnan keskeinen haaste on korkea kustannustaso toimitilojen ja palkkojen suhteen muuhun maahan verrattuna. Tämä rajoittaa etenkin metropolialueen keskuksessa pk-yritysten sijoittumista asiakkaiden, työvoiman saatavuuden tai kuljetusten kannalta parhaimmille paikoille. Vaikka markkinat ohjaavat kiinteistöjen hintoja ja yritysten sijoittumista, niin tulee pyrkiä kaikin keinoin vaikuttamaan siihen että kaikenkokoisilla ja eri toimialojen yrityksillä on mahdollisuus sijoittua tälle toiminta-alueelle.

Maankäytön osalta on tarkasteltava erityisesti kaavahierarkiaa ja kaavoituksen ohjausvaikutusta. Kaavamallista ei saisi tulla prosesseiltaan liian vaikeaa hidastamaan yhdyskuntarakenteen kehittymistä.

Yritysten näkökulmasta on tärkeää, että metropolialueella vähennetään hallintoa ja yhdenmukaistetaan metropolialueen kuntien käytäntöjä. Sen sijaan verojen ja veronluonteisten maksujen korotukset ovat todellisia esteitä kilpailukyvyllle ja ratkaisu ei saa johtaa niiden kasvuun.

3 Lausunnonantajan esille ottamat muut kysymykset ja asiat

Metropolialueen hallinnolliset rajat ja toimintakulttuurien erilaisuus jarruttavat alueen kehittämisen kannalta tärkeiden yhteistoimintamuotojen aloittamista. Yhtenäinen metropoli toimii vain, jos hallinnon rajat eivät hankaloita kuntalaisten ja yritysten arjen sujuvuutta. Hallintokulttuurien yhtenäistämien, kuntarajojen madaltaminen ja palvelutuotannon yhtenäistäminen ovat siten välttämättömiä toimivan metropolin luomiseksi. Luontaisimpia kehityskohteita ovat hyvinvointipalvelut, mutta myös osaamiskeskittymät, logistiikan solmukohdat sekä kulttuuritihentymät.

Tiivistetysti toteamme, että metropolialueen yhtenäistäminen ja hallintokäytäntöjen yhdenmukaistaminen on tarpeen.

Suomen Yrittäjät

Jussi Järventaus
toimitusjohtaja

Hannamari Heinonen
elinkeinopoliittinen asiamies

Lisätietoa

Hannamari Heinonen, elinkeinopoliittinen asiamies, puh. 050 567 3395,
hannamari.heinonen@yrittajat.fi